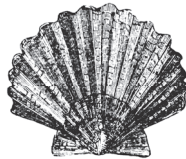

WIM DIEPEVEEN

ALTIJD VANDAAG

VOETREIS NAAR
FINISTERRE

palmslag

Ontwerp omslag en binnenwerk: vandijk ontwerpt, Eindhoven
Foto auteur: Tineke Hoeksma

© 2021 Uitgeverij Palmslag | Wim Diepeveen

www.palmslag.nl
info@palmslag.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit dit boek mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, internet, fotokopie, microfilm of op welke andere (digitale) wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in any form by print, internet, photoprint, microfilm or any other (digital) means without written permission from the publisher.

ISBN9 78 94 930 5981 8
NUR 402

Voor Gijs, Aafke en Hessel

He who is indeed of the brotherhood does not voyage in quest of the picturesque, but of certain jolly humours of the hope and spirit with which the march begins at morning, and the peace and spiritual repletion of the evening's rest. He cannot tell whether he puts his knapsack on, or takes it off, with more delight.

– ROBERT LOUIS STEVENSON

For my part, I travel not to go anywhere, but to go. I travel for travels sake. The great affair is to move; to feel the needs and hitches of our live more nearly; to come down off this featherbed of civilisation, and find the globe granite underfoot and strewn with cutting flints. (...) And when the present is so exacting, who can annoy himself about the future?

– ROBERT LOUIS STEVENSON

En verder: niets wat van jou is, geeft je plezier als je het niet met iemand deelt.

– DESIDERIUS ERASMUS

INHOUD

11

Naschrift

15

Proloog

19

Deel 1
Halverwege

175

Deel 2
Finisterre

323

Appendix

357

Dankwoord

NASCHRIFT

18 oktober 2020

Villa Warempel, Valkenburg aan de Geul

‘Het belangrijkste is dat er geen regels zijn. En dat er geen les is.’ Ik denk na over wat ik net gezegd heb. Op het rood-wit geruite tafelkleedje voor me staan de restanten van mijn ontbijt. Ik pak de koffiekkan en schenk nog eens in. De vrouw aan het tafeltje naast me legt haar mes neer en keert zich naar me toe.

‘Hoe bedoel je: geen les. Ik kan toch iets leren van jouw ervaringen? En jij van de mijne? Als ik je boek heb gelezen, ben ik toch wijzer? Dan weet ik dat lopen mij kan helpen. En hoe. Dan weet ik dat een pelgrimstocht me kan helpen als ik in een crisis zit, als ik een burn-out heb, of als m’n relatie voorbij is, ik m’n baan kwijt ben.’

Het is stil. Marja kijkt me aan. Het is zondagochtend en we zitten te ontbijten in een klein pension in Limburg. We hebben elkaar hier gisteravond ontmoet. Ik ben bijna aan het einde van een tiendaagse tocht van huis naar Maastricht. Marja is gisteren begonnen aan haar Pieterpad. Zij loopt van zuid naar noord. Ik heb haar verteld over het boek dat ik heb geschreven. Over mijn pelgrimstocht naar Santiago. Het is stil. Buiten is het nevelig. Langzaam wordt het licht.

‘Als je leest, treedt er soms een soort bewustzijnsvernauwing op. Je merkt niet op wat er om je heen gebeurt. Het hele universum is je boek. Je boek is het hele universum. Het lijkt haast op hypnose. Alsof je in slaap wordt gebracht en tegelijk openstaat voor nieuwe en intense ervaringen. Het klopt wel wat je zegt, als je leest, leer je van de ervaringen van iemand anders. Je kunt dus lopen, zoals ik heb gedaan, helemaal naar Santiago. Maar je kunt er ook over lezen. Lezen is als lopen. Mijn boek is een pelgrimage.’

Marja staat op. ‘Ik kom even bij je zitten. Vind je dat goed?’ Met het koffiekopje door haar handen omsloten, gaat ze dwars op de stoel tegenover mij zitten. ‘Maar wat bedoel je dan met *er is geen les?*’

Ik kijk haar aan. Ik voel het weer. Het gevoel van vrijheid, het gevoel van autonomie als ik dagenlang gelopen heb. Het intense contact met iemand die ik pas net ken. Waarom? Is dit de magie van de pelgrimstocht?

‘Je kunt langzaam wandelen, of in een hoog tempo. Je kunt regelmatig rusten of je dagetappe in één ruk volbrengen. Je kunt lopen met een stok, met twee stokken. Of zonder. Met een zware rugzak. Met een lichte. Hoe je het ook doet: je komt er. Dat bedoel ik met dat er geen regels zijn. Je doet het op je eigen manier. Je lijf vertelt je hoe je moet lopen.

Dat is een belangrijke ervaring voor mij: er is geen regel, er is geen beste manier. Er is alleen maar mijn manier. De manier die bij me past op dat moment. Dat heb ik ondervonden door eindeloos te lopen. Mijn lijf vertelde me altijd al van alles. Maar pas toen het begon te schreeuwen, ergens onderweg tijdens een etappe die te zwaar was, begon ik het te horen. Ik heb leren luisteren.’

Marja kijkt me aan. ‘Er is dus wel een les’, zegt ze. ‘Een les die je jezelf leert. De les die je pelgrimstocht je leert. Het is alleen geen les die je van iemand anders leert.’

Ze heeft gelijk. Mijn camino heeft me laten ervaren dat het anders kan. Dat ik het anders kan. Mijn camino heeft me geleerd mezelf te worden. Daar waren heel wat kilometers voor nodig.

De schrijver

PROLOOG

Nijverdal, dinsdag 7 maart 2017

Beste mensen,

Zoals jullie weten gaat het niet goed met me.

De afgelopen weken heb ik steeds weer geprobeerd het werk op te pakken en bij te houden. De continuïteit en het uiteindelijke succes van onze coöperatie gaan mij zeer aan het hart.

Maar ik kan niet meer. Mijn hoofd wil niet meer. Mijn lijf kan niet meer.

Voordat het te laat is, moet ik nu echt voor mijzelf gaan zorgen. De artsen hebben me gezegd: als je nu niet stopt, haal je 2018 niet. Ik voel dat ze gelijk hebben. Ik moet er op dit moment mee stoppen. Helemaal. Anders kom ik er niet meer uit.

Op halve kracht kan ik niet. Zo gooi ik ieder beetje energie dat ik met moeite opbouw, gelijk weer weg.

Ik ben op dit moment onder behandeling. Ik houd er rekening mee dat ik een diep dal door moet voordat ik me weer goed en gezond voel. Dat zal tijd kosten. Ik heb er geen idee van hoeveel tijd.

Jullie weten hoezeer alles wat ik in mij heb, bij onze coöperatie ligt. Ik heb er heel veel moeite mee om nu voor mijzelf te kiezen. De afgelopen weken heb ik mijzelf tegen beter weten in toch steeds weer weggecijferd omdat ik zo vreselijk graag wil dat ons bedrijf een succes wordt. Ik kan dat niet meer.

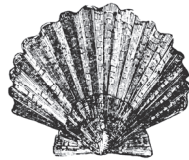
Ik hoop vurig dat er betere tijden komen.

Ik kijk op van het papier dat ze naar me toe heeft geschoven. Ze houdt haar pen in haar hand en kijkt me aan. Het lukt me niet haar gezicht vast te houden, mijn ogen dwalen af.

‘Misschien vind je het wat te dramatisch. Het zijn mijn woorden en ik zeg dit natuurlijk in de eerste plaats tegen jou. Je kunt iets veranderen aan de tekst. Je kunt het anders formuleren, maar je moet nu duidelijkheid geven. Als je het zo goed vindt, zet ik een conceptmail voor je klaar. Die kun je dan straks zelf aan het bestuur sturen. Maar je moet stoppen nu!’

Ze staat op en schuift haar stoel naar achter. 'Kom eens mee!', zegt ze. Ze neemt me mee naar de spiegel in de hal van ons kantoor.

'Kijk. Kijk eens goed. Daar staat iemand die zichzelf aan het kapotmaken is. Je kunt niet meer. Je kunt me niet eens te woord staan als ik je bel. Je kunt niet met me praten als ik tegenover je aan tafel zit. Je kunt niet werken. Je kunt niet eens met iemand gezellig een kopje koffie drinken. Kijk naar jezelf en beloof dat je stopt! Je bent te ver gegaan!'

DEEL 1
HALVERWEGE

Vrijdag 10 maart 2017, Hulsen
Etappe Hulsen – Wierden (10 km)

Vandaag ben ik jarig. Negenenvijftig ben ik. Zo oud als mijn vader is geworden. Tineke en Hessel hebben me vanmorgen toegezongen en gefeliciteerd. Daarna zijn ze voor werk en studie naar Enschede vertrokken. Ik ben alleen thuis. Ziek. Uitgeschakeld. Ik kan niet meer.

‘U bent er niet goed aan toe. Dat gaat wel even duren. U bent somber, alles is grijs. Nu u stopt met werken, hebt u een gevoel van malaise. Dat verandert nog wel, maar u moet het de tijd geven.’

Het gesprek van dinsdag echoot na in mijn hoofd.

‘Voorlopig werkt u niet. Wandelt u graag? Het is goed voor u om buiten te zijn. Alleen. Lopen en afstand nemen. Telefoon en bezoek moet u vermijden. Loslaten, dat is wat u moet doen. Ik raad u aan om te gaan lopen. Over drie weken zie ik u terug.’

Ik moet lopen. Dat heb ik begrepen.

Ik besluit mijn rugzak te pakken en op weg te gaan. Ik neem een verrekijker mee, een kompas, een stafkaart, twee mandarijnen, een paar boterhammen, een fles water en mijn wandelstok. Zo moet het lukken. Ik draai de achterdeur op slot en loop door de tuin de straat op. Het is prachtig zonnig weer. Aan het eind van het woonerf aarzel ik. Ik kies de weg rechtdoor. De zon schijnt in mijn ogen. De klep van mijn pet trek ik naar beneden.

Ik loop. Dit is de eerste zin. De eerste zin van wat misschien een lang verhaal gaat worden.

Ik loop. Dit zijn de eerste stappen, de eerste stappen van een lange wandeling. Ik loop, voorzichtig en wankel. Niet te vlug, niet te lang, niet te ver. Vandaag om te kijken of het gaat. Lopen. Om te kijken hoe dat moet. Om te proberen of ik het kan. Lopen. Om te ervaren wat ik nodig heb onderweg. Om te ondervinden of ik dat kan dragen.

Over het fietspad loop ik het dorp uit. Ik krijg het warm. Ik doe de rits van mijn jas open. Waar het pad langs het natuurgebied een bocht maakt, staat een bankje. Ik loop nog geen uur, maar ik ben moe, voel me onzeker en duizelig. Ik moet gaan zitten. Ik eet een mandarijn, een boterham en nog een mandarijn. Ik ben alleen op de wereld. Op dit pad wordt in het weekend veel gefietst. En 's zomers. Maar nu is het stil. Iedereen is aan het werk. Er fluit een vogel. Er rijdt een trein voorbij. Ik pluk een beestje uit mijn haar. Ik stap weer op.

Ik krijg er plezier in. Ik kijk om me heen. De natuur lijkt nog in winterslaap. Alles is kaal. Het gras groeit nog niet. De koeien staan nog op stal. In de berm ligt een lege plastic fles. Ik raap hem op en stop hem in m'n rugzak.

De wandeling van ruim twee uur brengt me in Wierden. Op het station leeg ik mijn halve rugzak in een afvalbak. Onderweg heb ik heel wat plastic opgeraapt. De trein brengt me in een vloek en een zucht terug naar Nijverdal. Nog twintig minuten loop ik om thuis te komen en dan onder de douche.

Het begin is er. Ik wil verder komen. Ik wil lopen. Ik wil leren mijn tijd en energie goed in te delen. Ik wil proberen of ik dat kan. Of mijn lijf het kan. Of ik het volhoud. De hele dag alleen zijn. De hele dag lopen. Met het vooruitzicht dat mijn doel ver achter de horizon ligt. En ik wil erover schrijven, elke dag, omdat ik later wil weten hoe ik me nu voel. Ik ben benieuwd of ik verander door het lopen, door het alleen zijn.

's Avonds aan tafel vraagt Hessel hoe mijn dag was. 'Ik zag je wandelstok in de bijkeuken. Je stok van de camino. Ga je naar Santiago lopen?'

In bed denk ik daarover na. Ik wil lopen. Ik moet lopen. Ik heb er al langer over gedacht en besluit om het te doen. Ik ga de Camino de Santiago, de Jakobsweg lopen. De eeuwenoude pelgrimsweg naar Santiago de Compostela in Galicië, in Noord Spanje. Omdat ik zo snel mogelijk weg wil zijn, zo snel mogelijk weg uit mijn eigen omgeving, lijkt het me een goed idee om eerst een Duitse Jakobsweg te zoeken en die te volgen. Daarom wil ik naar het oosten. De grens over. Bovendien kom ik graag in Duitsland, en mijn Duits is heel redelijk.

Ik heb de eerste tien kilometer gelopen. Morgen verder.

Zaterdag 11 maart 2017, Hulsen
Etappe Wierden – Saasveld (20 km)

Onzeker ben ik. Gedesoriënteerd. Ik durf niet verder. Ik sta stil. Voor me ligt de brug over het Twentekanaal. Met één hand houd ik me vast aan een hek langs het voetpad. De brug is hoog. En smal. Eronder ligt de diepte. Met mijn ogen dicht omklem ik met twee handen het hek. Ik vertrouw mezelf niet. Ik durf niet te kijken. Ik haal diep adem. Ik ben bang dat ik de overkant niet haal. Mijn hoofd suist.

Ik doe mijn ogen weer open en kijk voor me op de grond. Ik concentreer me. Adem rustig in en uit, tot de mist in mijn hoofd wat optrekt. Wacht tot ik weer helder denken kan, en kijken. Een vrachtwagen dendert voorbij. Een fietser groet me. Ik kijk op.

Mijn stok ligt op de grond. Ik raap hem op en zet een stap. Ik wil niet links van me kijken, niet naar het water. Daarom loop ik niet langs de reling, maar aan de veilige binnenkant, dicht bij de rijweg. Ik durf niet in de diepte onder me te kijken. Ik kijk strak voor me. Zo steek ik de brug over. Stap voor stap. Eindelijk ben ik er. De brug ligt achter me en voor me ligt Almelo. Voor me ligt mijn weg naar Oldenzaal en verder. Ik zucht diep en loop.

Vanaf het centrum van Almelo volg ik de route naar Hertme en verder naar Saasveld en Oldenzaal. Gisteravond heb ik uitgezocht hoe ik na de etappes van vandaag en morgen bij de route in Duitsland kan komen. Als ik vanaf Rheine de Hermannsweg volg, kom ik ten oosten van Tecklenburg bij de Jakobsweg die van Hamburg naar Keulen loopt. Dat ga ik doen. Om in Rheine te komen loop ik nu eerst naar Oldenzaal – over het Twentepad – en vandaar verder over de Handelsweg naar het oosten, ook een aangegeven route.

Net buiten Almelo, op een bankje aan de Gravenallee, eet ik een boterham en drink ik wat water. Na een paar rekoefeningen vervolg ik mijn weg. Die voert me langs het Lateraalkanaal en langs de Bornse Beek. Dan gaat het fout.

Ik heb voor de westoever van het water gekozen en niet de paaltjes op de oostoever gevolgd. Nu loop ik ergens in het niemandsland tussen Almelo en Zenderen vast in een natuurontwikkelingsproject. Het water heeft hier de ruimte gekregen. Maar ik zit klem. Ik kan onmogelijk verder. Eerst probeer ik of ik erdoorheen kan, ik trek mijn schoenen uit en

rol mijn broekspijpen op. Ik verzamel moed en stap het water in. Voorzichtig waad ik verder. Onder mijn voeten voel ik het harde zand op de bodem. Het is koud. Nog een stap? Nee, het is te diep. Ik keer om.

Ik moet mijn koers verleggen. Door weilanden en langs sloten loop ik naar de weg tussen Almelo en Borne. Langs die drukke verkeersweg verder naar Zenderen. Daarna langs het voormalig klooster terug naar de route van het Twentepad. Gelukkig zie ik de vertrouwde geel-rode markeringen weer.

Als ik vlak voor Hertme ben, belt Tineke me. Ik besluit dat Saasveld mijn eindpunt is voor vandaag. Zij zal me daar oppikken.

Zondag 12 maart 2017, Hulsen
Etappe Saasveld – Oldenzaal (12 km)

‘Kunnen wij er nog bij? Mogen we bij je komen zitten?’

Kort voordat ik Oldenzaal bereik, ontmoet ik een zestal Twenten. Ze willen ook aan de picknicktafel zitten.

‘Natuurlijk is er plaats! Kom erbij! Het is een mooi plekje hier!’ Ik schuif wat op voor de vriendengroep. Ze vieren het veertigjarig huwelijk van twee van hen. Maar hun aandacht is nu vooral op mij gericht.

‘Die stok! Die stok ken ik! De pelgrimsstaf van de camino!’ De oudste en zo te zien ook de kranigste van de zes neemt mijn stok in zijn hand. ‘Waar kom je vandaan? En waar wil je naartoe? Santiago? Daar ben ik ook geweest! Maar waar loop je nu heen dan? Van Nijverdal naar Oldenzaal, dat is toch niet de route van de pelgrimsweg? Ik ben naar Vessem gelopen, achter Eindhoven, en toen naar Vézelay en verder naar St. Jean. Hoe loop jij dan?’

Hij blijkt al een aantal tochten naar Santiago gemaakt te hebben. Een keer zelfs vanuit huis – net zoals ik. Ik snap zijn verbazing.

‘Ik loop naar het oosten. Ergens achter Tecklenburg wil ik uitkomen bij de Jakobsweg van Hamburg naar het zuiden. Die wil ik nemen. Eerst naar Münster en naar Keulen en dan kijken hoe ik verderga.’

Ik heb het gezegd! Tegen wildvreemden, maar ik heb het gezegd! Ik ga naar Santiago. Is dat zo? Ga ik dat echt doen? Naar Spanje lopen? Ik had met mezelf afgesproken voorzichtig te beginnen. Zo heb ik er met Tineke en met Hessel over gesproken. Eerst maar eens kijken of het gaat. En een

beetje oefenen. Ik kan nog terug. Maar nu, nu ik het hardop onder woorden heb gebracht? Nu ik het aan vreemden heb verteld?

Ik loop! Ik ben onderweg. Hoe het zal gaan, weet ik niet. Ik kan me nog geen voorstelling maken van mijn weg. Ik weet niet hoe ver het is en hoe zwaar. Ik heb geen idee hoelang het zal duren. Hoe eenzaam het zal zijn. Hoe moeilijk. Of hoe leuk. Wat het met me zal doen. Maar vanaf nu is het mijn pelgrimage. Mijn Jakobsweg. Mijn camino. Een tocht om opnieuw te beginnen. Mijn tocht om beter te worden. Licht, opgelucht, vastberaden en vrolijk vervolg ik mijn weg. Binnen een half uur ben ik in Oldenzaal.

Thuis pak ik een schrift met een hard zwart kaft. Dat wordt mijn dagboek.

*Maandag 13 maart 2017, Bad Bentheim, dS Hotel
Etappe Oldenzaal – Bad Bentheim (26 km)*

Vandaag ben ik echt op pad gegaan. Met een volgepakte rugzak, geleend van Hessel. Mijn slaapzak ligt helemaal onderin. Ondergoed, wandelsokken, shirts, een nog bijna onbeschreven dagboek, pennen, een extra wandelbroek, twee handdoekjes en een pyjama erbovenop. Dan mijn jas en daarbovenop mijn sportschoenen. Scheermes, scheerkwast en zeep, tandenborstel en tandpasta, wandelgids, zakmes, pleisters, candesartan, paracetamol, sumatriptan en een schachtje in een apart vak. In een vakje bovenin: brood voor onderweg, mandarijnen, een paar gekookte eieren. Chocola. Een fles water in een zijvak. In het andere zijvak mijn paraplu en een dunne plastic wegwerpregencape. Op pad, met kaarten en met een voorlopig doel. En natuurlijk met mijn jakobsstaf, de pelgrimsstok die ik drie jaar geleden op vakantie in Spanje in Burgos heb gekocht.

Hessel en Tineke, op weg naar Enschede, zetten me 's ochtends vroeg af op station Hengelo.

'Pas je goed op jezelf? Denk eraan dat je op tijd je rust neemt! Heb je je brood bij je? En water? Stuur je vanavond een berichtje?' Tineke controleert het zijvak van mijn rugzak. Ze houdt me even goed vast. Dan zet ze mijn pet terug op mijn hoofd. Hessel slaat me op mijn schouder. 'Goede tocht! Doe rustig aan!'

De trein heeft vertraging. Ruim een uur later kan ik naar Oldenzaal. Dit is geduld oefenen en terugschakelen vanaf het eerste moment. Mijn leven moet in een lagere versnelling.

De route die ik neem, is de Handelsweg, een oud pad tussen Deventer, Oldenzaal en Osnabrück. Vrijdag heb ik een kaart met routeaanduiding besteld. Zaterdag heb ik hem thuisgestuurd gekregen. Hij lag tussen de verjaardagspost. De route blijkt goed aangegeven met bordjes langs de kant van de weg. De kaart gebruik ik alleen om te bepalen hoe ver ik ben.

Net buiten Oldenzaal nodigt een kapelletje opzij van het voetpad me uit om stil te staan. Te luisteren, te kijken, te rusten. Ik houd me vast aan de ijzeren spijlen van het hek voor de ingang van de kapel. Maria in haar blauwe kleed kijkt op me neer. Ik kijk terug. Ze lacht, ze draagt haar kind op haar arm. Ze heeft blote voeten. Ik doe mijn ogen dicht. Alles draait en beweegt en lijkt zich steeds verder te verwijderen. Ik ben alleen. Ik wankel. Ik word in een draaikolk gezogen. Ik voel me niet goed.

‘Rustig maar. Blijf staan. Adem in en uit. Wacht maar even. Ik ben bij je. En als je straks verdergaat, ga ik met je mee.’

Ik hoor een stem. Het gefluit van een merel. Achter me passeert een fietser op weg naar Losser. Een zuchtje wind strijkt langs mijn hoofd. Ik doe mijn ogen open. Ik kijk naar mijn schoenen. Ik groet Maria en ga verder.

Na anderhalf uur houd ik mijn eerste pauze, net voorbij landgoed Duivelshof. Ik zit op een bankje en trek mijn schoenen en sokken uit. Ik eet en ik drink. Met mijn zakmes prik ik voorzichtig mijn blaren door.

‘*Moeder Maria sta ons altijd bij.*’ Opnieuw passeer ik een kapelletje. Boven de ingemetselde tekst hangt een afbeelding van Maria met het kind. Ze kijkt me aan en het lijkt of ze wil zeggen: ‘Je hoeft het niet te vragen. Dat weet je toch? Ik ben bij je!’

Tegen één uur steek ik de Dinkel over en ietsje verderop de grens met Duitsland: geen hek, geen bord, geen steen. Ik kan doorlopen, alsof er geen grens bestaat. Vorige zomer las ik een tekst van Thor Heyerdahl: ‘*Grenzen? Die heb ik nooit gezien. Maar ik heb begrepen dat ze bestaan in de hoofden van sommige mensen.*’ Dat was in het Kon-Tikimuseum in Oslo. Heyerdahl deed zijn uitspraak kort na het einde van de Tweede Wereldoorlog. In de jaren van optimisme over wereldvrede en broederschap. Hij was op zoek naar wat mensen verbond. Als antropoloog reisde hij veel en bestudeerde volken en gemeenschappen van eilanden in de

Stille Oceaan. Hij zocht naar bewijzen voor contact en uitwisseling tussen volken van lang geleden.

We leven nu in een andere tijd. Aandacht voor ontwikkeling en uitwisseling maakt plaats voor gehechtheid aan de status quo. We willen niet veranderen. Het moet blijven zoals het is. Het zoeken naar verbinding heeft plaatsgemaakt voor nadruk op de eigen identiteit. We gebruiken identiteit om af te zonderen en om uit te sluiten. We gebruiken grenzen om tegen te houden.

Wie loopt, is wereldburger. Wie vaart trouwens ook. Zoals Thor Heyerdahl. Voor en achter de grens wonen aardige mensen. Mensen die je groeten. Die je koffie aanbieden, een stoel, of een biertje. Mensen die je iets leuks vertellen, of iets interessants. Mensen die je je gang laten gaan. Mensen die je laten lopen. Ik ervaar dat nu al.

Direct na de grens loop ik door het Forst Bentheim, een stil en verlaten bos. Dan over een asfaltweg langs een paar boerderijen op Gildehaus aan. M'n eerste klim. Gildehaus ligt een meter of vijftig boven het omringende land verheven. Het uitzicht is mooi. Ik kan ver kijken. De bomen zijn kaal. De laatste kilometers tussen Gildehaus en Bad Bentheim vallen me zwaar. Dan kom ik bij het pension dat ik heb uitgezocht.

'Gerade vor zehn Minuten habe ich den letzten Zimmer vergeben ...'
Pfff. Ik ga er even bij zitten.

'Mag ik hier wel even uitrusten? En wat drinken? Koffie? Ja graag!'

Ik ben moe. Mijn voeten doen zeer. Als ik de koffie op heb, stap ik weer op. Gelukkig hoef ik niet ver. Ik kan terecht in een eenvoudig hotel, vrijwel aan de route van de Handelsweg.

Dinsdag 14 maart 2017, Rheine, Kloster Bentlage Etappe Bad Bentheim – Rheine (26 km)

Het is avond. Ik zit aan tafel in een kleine kloostercel in Rheine, mijn voeten op een koele houten vloer. Voeten zonder schoenen en zonder sokken. Een verademing!

Het is bijna acht uur. Ik heb gedoucht. Toen ik vanavond eindelijk m'n schoenen uitdeed, zag ik blaren. Niet alleen onder m'n voeten, maar ook onder de nagels van mijn beide 'wijs'tenen. Pijnlijk. En tijdens het lopen vandaag ook lastig. Met mijn zakmes heb ik ze daarnet allemaal doorge-

prikt. Dat gaf een flinke smerboel, maar ook verlichting. Jodium heb ik niet gebruikt. Van ontstekingen heb ik nooit last.

Waarom zijn die voeten er zo slecht aan toe? Omdat mijn ogen en mijn geest hongerig zijn. Hongerig naar nieuwe gezichten, nieuwe vergezichten, nieuwe inzichten. Omdat mijn lijf geniet van de beweging, van het ritme. Daarom loop ik. Een paar dagen geleden nog wat voorzichtig, zonder grote rugzak, zonder duidelijk plan en met een beperkte ambitie. Nu minder voorzichtig, met een flinke rugzak en in een hoger ritme.

Zo liep ik vandaag twee uur lang aan een stuk, zonder pauze. Dat is al wat langer en het gaat dus al beter. Na die twee uur deed een rust zijn heilzame werk. Schoenen uit, sokken uit, blaren doorprikken. Even wat eten, wat drinken. Rekken en strekken. Een praatje met een voorbijganger. En als herboren weer op pad.

Die wedergeboorte was van korte duur. Aan het einde van de etappe van vandaag voelde ik me een oude man. Maar ook in dat gevoel schuilt een zegen. Daarover straks.

Ik ben niet vroeg vanmorgen. Ik ontbijt zonder enige haast. Dan pak ik mijn spullen, betaal en doe de deur achter mij dicht. Ik draal nog wat. Bij mijn overnachting kreeg ik gisteren een gastekarte. Voor € 2,- kan ik met de bus naar Rheine. Voor het hotel is een bushalte. Zal ik? Een stukje? Nee! Eerst maar eens op weg. De bus kan misschien later vandaag. Als het te ver is, of te zwaar. Ik heb een flinke tippel voor de boeg: vijftwintig kilometer.

De route voert me onder de A31 door een uitgestrekt bos in. Nog kilometerslang hoor ik het lawaai van die weg. Merkwaardig dat je daaraan zo gewend kunt raken. Uur na uur, dag na dag kun je hier het geluid van voorbijrazende auto's horen. Tot in de verre omtrek. Maar niemand lijkt tegen het lawaai van het verkeer te protesteren. De windmolens die ik gisteren bij Gildehaus passeerde, heb ik niet gehoord. Ze draaiden wel. Ik kan er niet over uit dat mensen in het geweer komen tegen het geluid van windmolens, terwijl snelwegen met hun lawaai, hun fijnstof, uitstoot van CO₂ en van stikstofdioxide, niemand lijken te deren.

Nu is het stil. In het bos hoor ik geritsel en een krakende tak. Ik kijk op en zie reeën. Ik tel ze. Vijf! Even verderop zie ik er nog een. Maar een poosje later zie ik niet veel meer. De weg vlak voor me. De punten van mijn schoenen. Ik word moe. Hoewel ik even overweeg tot Salzbergen te gaan en daar onderdak te zoeken, of de bus te nemen, besluit ik door te zetten en Rheine te halen.